

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2005. március 10. *

A C-235/03. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona (Spanyolország) a Bírósághoz 2003. június 2-án érkezett 2003. május 5-i végzésével terjesztett elő az előtte

a QDQ Media SA

és

Alejandro Omedas Lecha

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: A. Borg Barthet tanácselnök, J.-P. Puissochet (előadó) és S. von Bahr bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

* Az eljárás nyelve: spanyol.

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a QDQ Media SA képviselőjében A. Quemada Cuatrecasas, Procurador de los Tribunales és J. García López abogado,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében G. Valero Jordana és R. Amorosi, meghatalmazotti minőségben, segítőkük: F. López Balaguer abogado,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2000. június 29-i 2000/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 200., 35. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 226. o.) értelmezésére irányul.

- 2 A kérelmet a QDQ Media SA társaságnak (a továbbiakban: QDQ Media) — a szakmai tevékenységével kapcsolatos egyes reklámszolgáltatások leszámított összegét ki nem fizető — Alejandro Omedas Lecha ellen fizetési meghagyás kibocsátása iránt előterjesztett első kérelemének a Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona (barcelonai 35. sz. elsőfokú bíróság) által történő vizsgálata keretében nyújtották be.

Jogi háttér

A közösségi jog

- 3 A 2000/35 irányelv a tagállamoknak a vállalkozások egymás közötti, illetve a vállalkozások és hatóságok közötti, a fizetés ellenében áruk értékesítését vagy szolgáltatások nyújtását eredményező kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló jogszabályainak a közelítését célozza.
- 4 A 2000/35 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének rendelkezése szerint:

„A tagállamok biztosítják, hogy:

[...]

- e) amennyiben az adós a késedelemért nem felel, a hitelező legyen jogosult megfelelő összegű ellentételezésre az adós késedelmes fizetése következtében felmerült összes indokolt behajtási költsége miatt. Az ilyen behajtási költségek

megállapításakor figyelembe kell venni az áttekinthetőség és az arányosság alapelveit a szóban forgó tartozás vonatkozásában. A fenti alapelvek tiszteletben tartása mellett a tagállamok jogosultak meghatározni a tartozások különféle szintjeihez a legmagasabb összegű behajtási költség mértékét.”

A nemzeti jog

- 5 A 2000. január 7-i 1/2000-es Ley de Enjuiciamiento Civil (polgári perrendtartás, a továbbiakban: LEC) 32. cikkének (5) bekezdése a bírósági eljárással kapcsolatos költségekről a következőket tartalmazza:

„Amennyiben a jogi képviselet nem kötelező, azokhoz a költségekhez, amelyek viselésére esetlegesen az ügyvéd közreműködését igénybe vevő fél ellenfelét köteleznék, nem számítható hozzá az említett ügyvédnek járó munkadíj, kivéve abban az esetben, ha a bíróság a költségek viselésére kötelezett fél magatartásával kapcsolatban nagyfokú gondatlanságot állapít meg, vagy ha a képviselt fél lakóhelye az eljárás lefolytatásának helyén kívül található; ez utóbbi esetben e törvény 394. cikkének (3) bekezdésében foglalt értékhatárokat kell alkalmazni.”

- 6 A LEC 394. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a pervesztes felet kötelezik a költségek viselésére, tőle az ügyvéd vagy más, megállapított díjszabás hatálya alá nem tartozó szakember munkadíja címén minden egyes e tekintetben pernyertes fél részére összesen legfeljebb a pertárgy teljes értékének egyharmadát meg nem haladó összeg megfizetése követelhető [...].

Az előző albekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók, ha a bíróság megállapította a költségek viselésére kötelezett fél nagyfokú gondatlanságát.”

- 7 A LEC úgy rendelkezik, hogy a bizonyos összeget meg nem haladó pénz fizetésére irányuló követelés — bizonyos feltételek fennállta mellett — fizetési meghagyásos eljárás útján is érvényesíthető.
- 8 A LEC 814. cikkének (2) bekezdése szerint:

„A fizetési meghagyás kibocsátására irányuló első kérelem benyújtásához nem kötelező ügyvéd igénybevétele.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 9 A QDQ Media társaság a kérdést előterjesztő bíróságnál 2003. február 18-án ügyvéd közreműködésével terjesztette elő az A. Omedas Lecha elleni, 470,58 euró pénzösszegre vonatkozó fizetési meghagyás kibocsátására irányuló első kérelmét.
- 10 A Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal végett a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A 2000/35 irányelv szerinti hitelezővédelem keretében minősíthető-e adósságbehajtási költségnek [...] az adósság behajtása végett indított fizetési meghagyásos eljárásban való ügyvédi közreműködés költsége?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 11 A Bíróság — miután megállapította, hogy a QDQ Media székhelye Madrid, és hogy az a Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelonához fordult — az eljárási szabályzat 104. cikkének 5. §-a alapján felvilágosítást kért e bíróságtól, különösen annak tisztázása végett, hogy a LEC 32. cikkének (5) bekezdése miért nem teszi lehetővé e bíróság számára, hogy helyt adjon a QDQ Media azon igényének, hogy a társaság ügyvédjének közreműködése kapcsán felmerült költségeket hozzászámítsa azokhoz, amelyek viselésére esetlegesen Alejandro Omedas Lechat kötelezné.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság erre a megkeresésre a következőképpen válaszolt:

„A LEC 32. cikke alapján a megállapításra irányuló kontradiktórius perekben lehetséges a költségek viselésére kötelezés. A fizetési meghagyásos eljárás nem tartozik a megállapításra irányuló perek közé, legalábbis a fizetési meghagyás szakasza tekintetében; a LEC ugyanis nem fizetési meghagyás iránti kérelemről, hanem első kérelemről (a LEC 814. cikke), valamint hitelezőről és adósról, nem pedig peres felekről szól. A LEC 32. cikkének (5) bekezdése alkalmazható lenne az ellentmondás szakaszában — amely az ítéletet kihirdető tárgyalásra vagy a rendes eljárásra utalja az ügyet —, de az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés annak lehetőségére vonatkozik, hogy a perköltséghez lehet-e számítani az első kérelem benyújtása óta felmerült költségeket, más szóval: a szóban forgó irányelvvel összhangban van-e lehetőség — anélkül, hogy vizsgálni kellene a hitelező rosszhiszeműségét, vagy adott esetben figyelembe kellene venni lakóhelyét — e költségek viselésére kötelezni a fizetési meghagyás ellen ellentmondással nem élő, illetőleg olyan adóst, akinek ellentmondását mindenképpen elutasítanak. Egyébiránt megjegyzendő, hogy bár a hitelező székhelye Madrid, bizonyosra vehető, hogy az ilyen jellegű vállalkozás Spanyolország egész területén rendelkezik telephelyekkel és fiókokkal. Következésképpen a kérdés arra irányul, hogy — figyelemmel a szóban forgó irányelv szövegére — a költségek érvényesíthetők-e minden fizetési meghagyásos eljárásban.”

- 13 Annak érdekében, hogy válaszolni lehessen a nemzeti bíróságnak, emlékeztetni kell a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint a nemzeti jog alkalmazása során — akár az irányelvet megelőzően, akár az azt követően alkotott rendelkezésekről van szó —, a nemzeti jog értelmezésére hivatott bíróságnak annak érdekében, hogy elérje az irányelv által kívánt eredményt, és ily módon megfeleljen az EK 249. cikk harmadik bekezdésének, mindent meg kell tennie azért, hogy e feladatát az irányelv szövege és célja alapján lássa el (lásd különösen a C-343/98. sz., Collino és Chiappero ügyben 2000. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6659. o.] 21. pontját).
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság által adott magyarázatokból és nemzetijog-értelmezésből kitűnik, hogy a nemzeti jog nem teszi lehetővé, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása iránti első kérelem előterjesztésében való közreműködésből adódó költségeket az adósra terheljék, amennyiben az eljárás nem kerül az ellentmondás szakaszába, vagy amennyiben a hitelezőnek van a kérelmet elbíráló bíróság illetékességi területén telephelye vagy fiókja; az előterjesztő bíróság pedig éppen ezekre a helyzetekre utal kérdésében.
- 15 E bíróság szerint ilyen körülmények között lehetetlen — a nemzeti jog alkalmazásával, akár annak a 2000/35 irányelv alapján történő lehetőség szerinti értelmezése esetén is — a QDQ Media javára szóló eredményre jutni.
- 16 Márpedig ilyen esetben, amikor — az alapügyhöz hasonlóan — magánszemélyek közötti jogvitáról van szó, egy irányelv önmagában nem keletkeztethet kötelezettségeket magánszemély terhére, és önmagában az irányelvre magánszeméllyel szemben nem lehet hivatkozni (lásd különösen a 152/84. sz. Marshall-ügyben 1986. február 26-án hozott ítélet [EBHT 1986., 723. o.] 48. pontját és a C-397/01–C-403/01. sz., Pfeiffer és társai ügyben 2004. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8835. o.] 108. pontját).
- 17 Következésképpen az előterjesztő bíróság által feltett kérdésre úgy kell válaszolni, hogy ha a nemzeti jog alapján azokhoz a költségekhez, amelyek megtérítésére egy

szakmai tartozás magánszemély adósát esetlegesen köteleznék, nem számíthatók hozzá az ezen adósság behajtására indított eljárásban a hitelező érdekében fellépő ügyvéd közreműködése révén felmerült költségek, a 2000/35 irányelv önmagában nem alapozhatja meg ennek lehetőségét.

A költségekről

- 18 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

Ha a nemzeti jog alapján azokhoz a költségekhez, amelyek megtérítésére egy szakmai tartozás magánszemély adósát esetlegesen köteleznék, nem számíthatók hozzá az ezen adósság behajtására indított eljárásban a hitelező érdekében fellépő ügyvéd közreműködése révén felmerült költségek, a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2000. június 29-i 2000/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv önmagában nem alapozhatja meg ennek lehetőségét.

Aláírások